

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЛОТЮК О. С.

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ
ОСНОВИ РОЗВИТКУ
ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
В УКРАЇНІ**

Монографія

Київ
Видавництво Ліра-К
2016

УДК 342. 001
ББК 67.400я073
Л 80

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 10 від 22 червня 2016 р.).*

Рецензенти:

Батанов О.В. – провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, ;

Колодій А.М. – професор кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України;

Лотюк О.С.

Л 80 Конституційно-правові основи розвитку та функціонування громадянського суспільства в Україні : монограф. ; за ред. В.Л. Федоренка / О.С. Лотюк. – К. : Видавництво Ліра-К, 2016. – 336 с.

ISBN 978-617-7320-75-2

У монографії висвітлюються теоретико-методологічні та законодавчі аспекти конституційних основ громадянського суспільства, визначаються та систематизуються міжнародні стандарти забезпечення права людини на участь в управлінні державними справами та на свободу асоціацій і їх об'єднань, здійснюється типологія основних моделей конституційного регулювання взаємовідносин громадянського суспільства та держави, обґрунтовуються пропозиції щодо закріплення в Конституції України засад паритетного партнерства держави і громадянського суспільства в утвердженні прав і свобод людини, верховенства права та демократії. Значна увага приділяється генезису правової думки та правотворчої і правозастосовної практики функціонування громадянського суспільства в контексті розвитку конституціоналізму та конституційного права.

Виявляються та систематизуються основні функції громадянського суспільства, розкривається їх зміст. Досліджується структура громадянського суспільства та її складові. Визначаються особливості конституційно-правового статусу інститутів громадянського суспільства в Україні.

Розкривається зміст конституційно-правового механізму взаємодії громадянського суспільства та держави в Україні та зарубіжних державах, насамперед державах-учасницях ЄС, США, Швейцарії та ін. Досліджується потенціал партисипаторної демократії для сучасного конституційного державотворення та правотворення.

Для студентів, магістрів і докторантів вищих юридичних навчальних закладів, усіх громадських діячів і представників громадських організацій і інших інститутів громадянського суспільства.

ISBN 978-617-7320-75-2

© Лотюк О.С., 2016

© Видавництво Ліра-К, 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
------------------------	---

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНИХ ОСНОВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	8
--	---

1.1. Конституційно-правові основи громадянського суспільства: поняття, сутність, ключові ознаки	8
1.2. Імплементация міжнародних стандартів розвитку та функціонування громадянського суспільства в конституційне право України.....	35
1.3. Категорія «громадянське суспільство» в українському та зарубіжному конституційному законодавстві	77

РОЗДІЛ 2. ГЕНЕЗИС КОНСТИТУЦІЙНИХ ОСНОВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	109
--	-----

2.1. Передумови утвердження конституційних основ громадянського суспільства	109
2.2. Багатоманітність форм власності як умова гармонійного розвитку громадянського суспільства	132
2.3. Основні етапи становлення та розвитку конституційних основ громадянського суспільства в Україні	148
2.4. Шляхи і напрями удосконалення конституційних основ громадянського суспільства	190

РОЗДІЛ 3. КОНСТИТУЦІЙНІ ФУНКЦІЇ ТА СТРУКТУРА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	206
--	-----

3.1. Конституційні функції громадянського суспільства в Україні	206
3.2. Структура громадянського суспільства та її складові елементи	227
3.3. Конституційно-правовий статус інститутів громадянського суспільства в Україні.....	249

РОЗДІЛ 4. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	273
4.1. Конституційні принципи партнерства громадянського суспільства та держави	273
4.2. Законодавчий механізм сприяння держави розвитку громадянського суспільства в Україні	291
4.3. Конституційні форми участі інститутів громадянського суспільства в управлінні державними справами ..	308
ПІСЛЯМОВА	328